

Ang Tanong ni Job ay Nasagot

"Kung mamatay ang tao, mabubuhay pa ba siya?"
Job 14:14

Walang paksang higit na pangkalahatang-interes kaysa sa nakapaloob sa makaganyak na tanong na ito na itinatanong ni Job. Sa normal na kalagayan, walang gustong mamatay, subalit nauunawaan ng lahat na ayon sa kakayahang makita ng tao, naghihintay ang kamatayan sa bawat isa. Kaya, ang tanong sa puso ng lahat at sa labi ng marami ay kung may buhay ba pagkatapos ng kamatayan.

Ang mga tao sa paglipas ng mga panahon, sa kanilang kalungkutan dahil sa pagkamatay ng kanilang mga mahal sa buhay, at sa katiyakan ng kanilang sariling pagbagsak sa huli sa harap ng dakilang kaaway, ang kamatayan, ay bumuo ng sari-saring pilosopiya upang pakalmahin ang kanilang mga takot at upang itanggi ang katotohanan ng isang bagay na napakasadyang totoo. Inampon nila ang paniniwala na ang kamatayan ay hindi kung ano ang itsura nito; na ito ay isang paraan kung saan ang mga tao ay pumapasok sa isa pang mas dakilang kaharian ng buhay o, sa ilang mga kaso, sa isang kalagayan ng walang hanggang paghihirap.

Nasaan ang mga patay? Ano ang nangyayari kapag namatay ang isang tao? Mas buhay ba ang mga patay kaysa sa mga nabubuhay? Libu-libong taon na ang nakalipas, tinanong ng matuwid na si Job ang

mga salitang binanggit sa ating pambungad na talata, "Kung mamatay ang tao, mabubuhay pa kaya siya muli?" Dito, ang propeta ng Diyos ay nagsalita para sa bilyon-bilyong nagluluksa sa pagkawala ng kanilang mga mahal sa buhay, at na sila mismo, katulad ng buong sangkatauhan, ay nanginginginig sa takot sa tiyak na pagdating ng kamatayan.

May personal at napakahalagang interes si Job sa sagot sa kanyang tanong, sapagkat kakapakiusap lang niya sa Diyos na hayaang mamatay siya sa libingan. (Job 14:13). Hindi nagsawa si Job sa pagbuhay kundi napagod siya sa pagdurusa hanggang sa magtaka siya kung sulit pa bang mabuhay sa ilalim ng ganoong mga kalagayan. Sinulat ni Santiago, "Narinig ninyo ang pagtitiis ni Job." (Santiago 5:11). Kailangan ni Job ng pasensya, sapagkat pinayagan ng Diyos na dumating sa kaniya ang matitinding kapahamakan. Ang kaniyang mga kawan, ang kaniyang mga bakahan, at ang kaniyang pamilya ay tuluyang nawasak. Nawalan siya ng kalusugan at nagkasakit ng karumaldumal na sakit sa balat na bumalot sa buong katawan niya. Sa wakas, sumalungat sa kaniya ang kaniyang asawa at sinabi, "Sumpain mo ang Diyos, at mamatay ka." Job 2:9

Si Job, gayunpaman, ay walang balak sumpain ang Diyos. Nagtiwala siya sa Diyos kahit na hindi niya naintindihan kung bakit pinayagang magdusa siya nang labis. Naiintindihan naman na hinanap niya ang paglaya mula sa pagdurusa kung ito ang kalooban ng Diyos, kaya ipinagdasal niya, "O, kung itago mo lamang ako sa libingan, at itago mo ako sa lihim, hanggang sa lumipas ang iyong poot, at

magtalaga ka ng takdang panahon para sa akin, at gunitain mo ako!" Job 14:13

Matapos hilingin kay Job na hayaang mamatay siya, pinag-isipan niya ang tanong kung ano ang mangyayari kung sasagutin ng Diyos ang kanyang panalangin at papayagan siyang pumasok sa kamatayan. Kaya, tinanong niya, sa mga salita ng ating pambungad na teksto, "Kung mamatay ang tao, mabubuhay pa kaya siya?" Itinatanong ni Job mula sa pananaw ng kanyang sariling karanasan at damdamin. Gayunpaman, bilang isang propeta ng Diyos, ang kanyang mga salita ay banal na inspirasyon, kaya alam natin na binuo niya ang tanong tungkol sa buhay pagkatapos ng kamatayan sa paraang naaayon sa katotohanan ng Salita ng Diyos hinggil sa paksang ito.

Mahalagang pansinin na hindi tinanong ni Job, "Kapag namatay ang tao, mas buhay pa ba siya kaysa dati?" Hindi rin niya tinanong, "Kapag namatay ang tao, nangangahulugan ba ito na napunta siya sa langit, o sa isang lugar ng paghihirap?" Alam ni Job na s , kapag namatay ang tao, siya ay patay na, kaya ang tanong niya ay, "Mabubuhay pa kaya siya?" Sa gayon, naituturo sa atin ang dakilang pangunahing katotohanan ng Bibliya na ang buhay pagkatapos ng kamatayan ay nakasalalay sa muling pagbuhay ng mga patay. May pag-asa ng buhay pagkatapos ng kamatayan, hindi dahil walang kamatayan, kundi dahil ipinangako ng Diyos na gagamitin ang Kanyang makapangyarihang kapangyarihan upang buhayin ang mga patay. Naniniwala si Job na kung papayagan siyang mamatay upang takasan ang karagdagang pagdurusa, ibabalik siya ng Diyos sa

buhay sa huli. Sinabi niya, "Sa lahat ng araw ng takdang panahon ko maghihintay ako [sa kamatayan], hanggang dumating ang pagbabago [mula sa kamatayan tungo sa buhay]. Tatawagin mo ako, at sasagot ako sa iyo; magkakaroon ka ng pagnanasa sa gawa ng iyong mga kamay." Job 14:14,15

Ang Pag-asa ng Pagkabuhay na Muli

Ito ang pag-asa sa muling pagkabuhay na taglay ni Job, na inilatag nang napakalinaw at may ganoong nakapagpapalubag-loob na katiyakan sa Bagong Tipan. Sumulat ang Apostol Pablo, "Sapagkat kung paanong sa pamamagitan ng tao dumating ang kamatayan, sa pamamagitan din naman ng tao dumating ang muling pagkabuhay ng mga patay." (1 Corinto 15:21). Sa tekstong ito, ang perpektong "tao" na si Adan ay lumabag sa banal na batas at dinala sa kanyang sarili at sa kanyang mga supling ang parusa ng kamatayan. Ang perpektong "tao" na si Jesus ay pinalitan ang makasalanan sa kamatayan, at sa gayon ay nagawa ang pagpapalaya ng lahing Adan mula sa kamatayan sa pamamagitan ng muling pagkabuhay. Ito ang ibig sabihin ni Pablo nang isinulat niya, "Ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan; ngunit ang kaloob ng Diyos ay buhay na walang hanggan kay Jesucristo na ating Panginoon." Roma 6:23

Bakit Nagkakalito?

Ang batayan ng malaking kalituhan tungkol sa buhay pagkatapos ng kamatayan ay nagmula sa Hardin ng Eden. Sinabi ng Diyos kay Adan, "huwag kang kumain mula sa punongkahoy ng k , ng kaalaman sa mabuti at masama, sapagkat kapag kumain ka nito

ay tiyak na mamamatay ka." (Genesis 2:17). Pagkatapos, si Satanas, na nagsalita sa pamamagitan ng ahas, ay tinanong si Eba tungkol dito, na nagsasabing, "Hindi ba'y sinabi ng Diyos na huwag kayong kumain sa bawat punò sa hardin?" Kinumpirma ni Eba ang sinabi ng Diyos, kasama ang kanyang pahayag na kamatayan ang magiging parusa sa pagsuway. Genesis 3:1-3

Pagkatapos ay sumagot si Satanas kay Eba, "Hindi ka talaga mamamatay," (Genesis 3:4). Ito ay isang lantad na pagtangga sa sinabi ng Maylalang. Sa katunayan, inakusahan ni Satanas ang Diyos ng pagsisinungaling nang sabihin Niya na kamatayan ang parusa sa pagsuway. Marahil naniniwala si Satanas na sa ilang paraan ay mapipigilan niya ang banal na layunin na ipataw ang parusang kamatayan sa tao. Kung gayon, malapit niyang natuklasan na ang mga pagsisikap na iyon ay walang silbi, sapagkat nagsimulang mamatay ang sangkatauhan.

Gayunpaman, hindi inamin ni Satanas na siya ay nagkamali. Sa halip, sinimulan niya, sa pamamagitan ng mga taong instrumento, na ikalat ang kasinungalingan na ang kamatayan ay hindi kung ano ang mukhang ito, na walang kamatayan. Hangga't mahihikayat niya ang mga tao na maniwala rito, mapapatunayan niya na nagsasabi siya ng totoo nang sabihin niya kay Eba, "Hindi ka tiyak na mamamatay"; mukha ka lamang mamamatay, at kapag mukhang namatay ka na, mas mabubuhay ka pa kaysa dati.

Sinabi ni Jesus tungkol kay Satanas, "Siya ay isang sinungaling, at siyang ama nito." (Juan 8:44). Sa madaling salita, si Satanas ang nagmula sa unang kasinungalingan, at ito ang pinaka-nakapipinsala at

pinaka-malawakang kasinungalingan na nasabi kailanman. Ang kasinungalingang ito, na nagmula sa Hardin ng Eden, ay nagbaluktot sa Katotohanan tungkol sa kamatayan sa isipan ng mga tao sa lahat ng bansa at relihiyon; samantalang ang Katotohanan, na ipinahayag ng Diyos sa pahayag na, "Tunay kang mamamatay," ay pinaniwalaan lamang ng iilan.

Ang Kabulaanang "Hiwalay na Nilalang"

Malinaw sa lahat na ang katawan ng tao ay namamatay at bumabalik sa alabok. Alam ni Satanas na walang paraan para mailigaw ang mga tao tungkol dito. Kaya naman, sinimulan niyang ikalat ang kaisipan na mayroong isang bagay sa loob ng katawan ng tao na hiwalay rito, isang nilalang na umaalis sa katawan kapag ito ay namatay at nagpapatuloy na mabuhay. Sa mga bilog na Kristiyano, ang hindi matukoy na bagay na ito ay tinatawag na "imortal na kaluluwa."

Naniniwala rito ang mga sinaunang Ehipsiyano. Noong huli, inampon ito ng mga pilosopong Griyego at Romano. Matapos matulog sa kamatayan ang mga apostol, ipinakilala ito sa Simbahang Kristiyano ng mga paganong pilosopo. Bagaman inilalarawan ito sa iba't ibang paraan, ang teoryang ito na mayroong isang bagay sa loob ng tao na hindi maaaring mamatay, at samakatuwid ay walang kamatayan, ay naging karaniwang paniniwala ng karamihan sa mga relihiyoso, Kristiyano man o hindi.

Ipinapahiwatig ng Bibliya na laganap na ang kaisipang ito sa maraming tao maging noong kapanahunan ni Haring Solomon, at makikita natin siyang nilalabanan ang kamaliang ito sa

pamamagitan ng Katotohanan. Nagsulat siya, "Ang dumarating sa mga anak ng tao ay dumarating din sa mga hayop; isang bagay lamang ang dumarating sa kanila: kung paanong namamatay ang isa, ganoon din namamatay ang isa; oo, iisa ang hininga nila; kaya walang kalamangan ang tao kaysa sa hayop: sapagkat lahat ay walang kuenta. Lahat ay pumupunta sa isang lugar; lahat ay mula sa alikabok, at lahat ay bumabalik sa alikabok. Sino ang nakakaalam [sino ang makakapagpatunay] sa espiritu ng tao na umaakyat, at sa espiritu ng hayop na bumababa sa lupa?" Ecclesiastes 3:19-21

Gaano kalinaw na inihahayag ni Solomon ang Katotohanan ng Diyos, na pinagtitibay na sa kamatayan ay pantay ang tao at ang hayop, na iisa ang hininga nila, o "*espiritu*" gaya ng pagsasalin ng parehong salitang Hebreo sa Ecclesiastes 3:21. Matapos mailahad ang Katotohanan, tinanong niya, "Sino ang nakakaalam [o makakapagpatunay ng kabaligtaran]?" Malinaw na alam niya na pinaniniwalaan ng mga kalapit na bansang pagano ang kasinungalingan ni Satanas na walang kamatayan, na habang ang katawan ay namamatay, may isang "*espiritu*" na pumupunta "pataas" at nagpapatuloy na mabuhay. Gayunpaman, ipinapakita ni Solomon na hindi ito totoo. Sinasabi niya, sa halip, na sa kamatayan, magkapareho ang tao at ang mga hayop. Ang pagiging nangunguna ng tao ay nasa katotohanang ipinangako ng Diyos na ibabalik sa buhay ang mga patay sa pamamagitan ng muling pagkabuhay, ngunit hindi Niya ipinangako na gagawin ito para sa mga mababang hayop.

Ang "Walang-Kamatayang Kaluluwa" ay Hindi Ayon sa Kasulatan

Ang expression na "immortal soul," ay hindi lumalabas kahit saan sa Bibliya, at hindi rin malinaw na itinaturo ng mga Kasulatan na may hiwalay na nilalang na nakatira sa loob ng katawan ng tao at tumatakas upang mabuhay sa ibang lugar kapag namatay ang katawan. Ang unang paggamit ng salitang "kaluluwa" sa Bibliya ay nasa Genesis 2:7. Sa talatang ito, sinasabi sa atin na nilikha ng Diyos ang tao mula sa "alikalabok ng lupa at hiningahan ang kanyang mga butong-ilong ng hininga ng buhay; at ang tao ay naging isang kaluluwang mabubuhay."

Pansinin na ang talata ay nagsasabing ang tao ay "naging" isang buhay na kaluluwa, hindi na siya ay "may" kaluluwa. Ang "buhay na kaluluwa" ay simpleng isang buhay na nilalang, o isang buhay na laman, na, gaya ng ipinapahayag ng tekstong ito, ay nagmumula sa pagsasanib ng hininga ng buhay at ng organismo, o katawan. Hindi ang katawan ang kaluluwa. Hindi ang hininga ng buhay ang kaluluwa. Nangyayari lamang na kapag, sa pamamagitan ng banal na kapangyarihan, binigyan ng hininga ng buhay ang katawan, doon nagiging isang "buhay na kaluluwa" ang pagsasanib ng dalawa.

Sinabi ni Solomon na ang tao at ang hayop ay pareho lamang ang hininga, at tama siya. Tungkol sa mga tao at mababang uri ng hayop na nasira sa Baha, mababasa natin, "Namatay ang lahat ng laman na gumagalaw sa ibabaw ng lupa, maging mga ibon, at mga hayupan, at mga mabangis na hayop, at ang bawat gumagapang na nilalang na gumagapang sa ibabaw ng lupa, at bawat tao: Lahat ng may hininga ng buhay sa kanilang mga butong-

ilong, sa lahat ng nasa tuyong lupa, ay namatay." Genesis 7:21,22

Dahil ang mga nilalang na hayop ay nabubuhay sa pamamagitan ng iisang "hininga ng buhay" na nagpapabuhay sa tao, ang mga hayop ay "mabubuhay na kaluluwa" rin. Ang mahalagang katotohanang ito ay nakatago sa karaniwang mambabasa ng Bibliya dahil sa hindi pagkakapareho ng pagsasalin. Halimbawa, ang Genesis 1:24 ay nagsasabing, "Sinabi ng Dios, Pabulan sa lupa ang may-buhay na nilalang ayon sa kaniyang uri, ang mga hayop, at ang gumagapang na mga hayop, at ang mga mabangis na hayop ng lupa ayon sa kaniyang uri: at gayon nga ang nangyari." Sa tekstong ito, ang pariralang "buhay na nilalang" ay pagsasalin ng eksaktong parehong mga salitang Hebreo na isinalin bilang "buhay na kaluluwa" sa Genesis 2:7, na tumutukoy kay Adan—ang mga salitang "nilalang" at "kaluluwa" ay parehong pagsasalin ng salitang Hebreo na "nephesh." Dahil sinikap ng mga tagasalin na magtatag ng pagkakaiba sa pagitan ng tao at mga hayop, na hindi sinusupportahan ng Kasulatan, ginamit nila ang salitang "nilalang" kapag ang tinutukoy ay ang mga mababang uri ng hayop, at "kaluluwa" kapag ang teksto ay tumutukoy sa tao. Hindi kataka-taka na isinulat ni Solomon, "Kung paanong namamatay ang isa, ganoon din namamatay ang isa."

Malinaw na inilahad ni Solomon ang tamang kaisipan nang isinulat niya, sa paglalarawan sa nangyayari kapag namatay ang tao, "At ang alabok ay babalik sa lupa kung paanong ito noon; at ang diwa ay babalik sa Diyos na siyang nagbigay nito."

(Eclesiastes 12:7). Ang simpleng Katotohanang inilahad sa tekstong ito ay nalilito sa isipan ng marami dahil sa isang maling pagkakaintindi sa salitang "*espiritu*." Isinalin nito ang salitang Hebreo na "*ruach*," na ang simpleng kahulugan ay "hininga," o, gaya ng sa pagkakataong ito, ang hindi nakikitang kapangyarihan ng buhay.

Hindi man lang bahagyang ipinahihiwatig ng tekstong ito na kapag namatay ang isang tao ay may isang may-kamalayang nilalang na lumalabas mula sa kanyang katawan at dinadala sa Diyos sa langit. Ang salitang "*babalik*" na ginamit sa tekstong nasa itaas ay hindi nagbibigay-daan sa ganitong interpretasyon. Ang katawan ay bumabalik sa alikabok dahil ito ay nagmula sa alikabok. Kung ang "*espiritu*" ay isang hiwalay na nilalang na bumabalik sa Diyos, ibig sabihin noon ay dati itong nanirahan sa Diyos at pinayagang bumaba sa lupa nang pansamantala upang manahan sa isang katawang mortal. Gaano nga ba kalabí ang ganitong konklusyon!

Gaano nga ba kaayon ang kahulugan ni Solomon ng kamatayan sa mga katotohanang inilahad sa Bibliya tungkol sa buhay na kaluluwa ng tao? Kapag ang katawan at ang hininga ay bumalik sa kanilang orihinal na pinagmulan, ang buhay na kaluluwa o pagkatao ay hindi na umiiral. Namatay na ito, at ang kamatayan ang parusa sa kasalanan. Sa Ezekiel 18:4 ay malinaw na sinasabi, "Ang kaluluwang magkasala, siya ang mamamatay."

Ang Kamatayan na Tinatawag na "Pagtulog"

Dahil ipinangako ng Diyos na ibabalik sa buhay ang mga patay, tinutukoy ng Bibliya ang mga namatay bilang natutulog. Itinampok ni Jesus ang mahalagang katotohanang ito ng Bibliya sa kanyang pagtukoy sa pagkamatay ni Lazaro, ang kapatid nina Marta at Maria. Sinabi niya sa kanyang mga disipulo, "Natutulog ang kaibigan natin na si Lazaro." Akala ng mga alagad na tinutukoy ni Jesus ang karaniwang pagtulog, kaya't sinabi niya sa kanila nang tuwiran, "Namatay na si Lazaro." Juan 11:11-14

Dito inilatag ni Jesus ang isa sa mga pangunahing katuruan ng Salita ng Diyos. Patay si Lazaro, ngunit siya rin ay "natutulog." Nang sinabi ng Diyos kay Adan na ang pagsuway ay magresulta sa kamatayan na "Tunay kang mamamatay," tinutukoy Niya ang pagkalipol ng buhay. Ang pagkalipol na ito ng buhay ay sana'y naging permanente kung hindi lamang dahil sa katotohanang minahal pa rin ng Diyos ang Kanyang mga nilalang na tao at naglaan ng pagtubos para sa kanila sa pamamagitan ng kaloob ng Kanyang minamahal na Anak upang maging Manunubos at Tagapagligtas ng sangkatauhan mula sa kamatayan. Juan 3:16,17; 1 Timoteo 2:3-6

Ibinigay ni Jesus ang kaniyang "laman," ang kaniyang pagkatao, bilang "tubos [Griyego: katumbas na halaga] para sa lahat," "para sa buhay ng sanlibutan." (Juan 6:51). Ang pagsuway ng perpektong tao na si Adan ay nagdala ng kasalanan at kamatayan sa lahat ng kaniyang mga supling. Kinailangan ng katarungan ng Diyos ang "buhay

para sa buhay," ang kamatayan ng perpektong tao na si Jesus—upang mabawi ang pagsuway at ang hatol na kamatayan na ipinataw kay Adan. Ang kamatayan ni Jesus ang nagbigay ng "tubos," o katumbas na halaga, para kay Adan. Dahil dito, si Jesus ang "sa pamamagitan ng biyaya ng Diyos ay dapat makatikim ng kamatayan para sa bawat tao." (Exodo 21:23; Roma 5:12-19; Hebreo 2:9). Kaya, nagkaroon ng probisyon para bayaran ang parusa, ang hatol na kamatayan, na ipinataw kay Adan at sa kanyang lahi. Bagaman patuloy na namamatay ang lahat, dahil sa pagtubos na ipinagkaloob sa pamamagitan ni Cristo Jesus, magkakaroon ng paggising ng mga patay. Samakatuwid, ginagamit ng Bibliya ang salitang "tulog" upang ilarawan ang kanilang pansamantalang kawalan ng buhay.

Ang mga natutulog ay walang malay sa panlabas na mundo, at gayundin ang mga patay. Wala silang nakikita, wala silang naririnig, wala silang nalalaman. Sinasabi ng Bibliya, "Alam ng mga buhay na mamamatay sila, ngunit ang mga patay ay wala nang alam." (Eclesiastes 9:5). Ang mga patay na natutulog ay maaaring gisingin; kaya ang mga "natutulog" sa kamatayan ay maaaring, at gigisingin. Tulad ng sinabi ni Jesus tungkol kay Lazaro, "Pupunta ako upang gisingin siya mula sa pagtulog." (Juan 11:11). Lahat ng natutulog sa kamatayan ay, sa pamamagitan ng banal na kapangyarihan, gigisingin sa umaga ng bagong araw ng daigdig. Kaya't mababasa natin, "Maaaring magtagal ang pag-iyak sa gabi, ngunit ang kagalakan ay darating sa umaga." Awit 30:5

Martha na Pinagaan

Si Jesus at ang munting pamilya sa Betanya—si Maria, si Marta, at si Lazaro—ay mga tapat na kaibigan. Nang magkasakit si Lazaro, si Jesus at ang kaniyang mga alagad ay nasa malayong lugar mula sa Betanya. Nagpadala ang mga kapatid ng mensahe kay Jesus tungkol sa karamdaman ni Lazaro, ngunit hindi siya agad pumunta sa kanila. Naghintay siya ng dalawang araw. Ipinahayag ni Jesus na namatay na si Lazaro at natutulog lamang, at pupukawin niya siya mula sa pagtulog. Juan 11:1-15

Lumabas si Marta upang salubungin si Jesus nang papalapit na siya sa kanilang bahay. Marahang pinagalitan niya ito at sinabi, "Panginoon, kung nandito ka sana, hindi sana namatay ang kapatid ko." (Juan 11:21). Nasaktan nang malalim ang damdamin ni Marta, at ito ay isang mainam na pagkakataon para aliwin siya ni Jesus, na ginawa nga niya. Anong mga nakapagpapalubag-loob na salita ng aliw ang sinabi ng Guro kay Marta sa kanyang oras ng matinding pangangailangan? Sinabi ba ni Jesus sa kaniya, gaya ng madalas na sinasabi sa katulad na mga pagkakataon, "Martha, hindi talaga patay ang kapatid mo, inalis lang niya ang panlabas niyang baluti, ang kaniyang katawan"? Sinabi ba niya na ang tunay na Lazaro ay mas buhay pa kaysa dati? Sinabi ba ni Jesus kay Martha na malamang ay naglilibot-libot sa malapit ang "kaluluwa" ni Lazaro? Sinabi ba niya, "Martha, walang kamatayan"?

Hindi sinabi ni Jesus ang alinman sa mga ito. Dati Nang sinabi Niya sa kaniyang mga alagad, "Patay na si Lazaro," at hindi Niya ngayon sisirain ang

katotohanang ito sa pamamagitan ng pagsasabing kay Marta na ang kapatid niya ay mas buhay pa kaysa dati. Ang sinabi Niya upang aliwin si Marta ay naaayon sa patotoo ng buong Salita ng Diyos. Alam Niya na talagang patay si Lazaro, kaya sinabi Niya kay Marta, "Mabubuhay muli ang kapatid mo." Juan 11:23

Hindi tiyak si Marta kung ano ang ipinahihiwatig ng mga salitang ito. Alam niya na ginising ni Jesus ang iba mula sa pagtulog ng kamatayan, at sinabi niya kay Jesus, "Anumang hingin mo sa Diyos, ibibigay sa iyo ng Diyos," ngunit hindi siya sigurado na hihingin ni Jesus sa Diyos sa panahong iyon na gisingin ang kanyang kapatid mula sa pagtulog ng kamatayan. Sumagot siya, "Alam kong siya'y muling mabubuhay sa pagkabuhay na mag-uli sa huling araw." Juan 11:22,24

Malinaw na alam ni Marta na magkakaroon ng pangkalahatang pagkabuhay-muling ng lahat ng mga patay, at doon ay gigisingin si Lazaro mula sa pagtulog ng kamatayan. Pamilyar siya sa mga pangakong nakatala sa Lumang Tipan, at nagbigay siya ng mapaggalang at mapanampalatayang pansin sa mga pagtuturo ni Jesus, kaya't alam niya na may isang maluwalhating pag-asa ng pagkabuhay-muli para sa buong sangkatauhan. Nauunawaan din ni Marta na ang pangkalahatang pagkabuhay-muli ay magaganap sa "huling araw." Ang huling araw ay hindi "araw ng paghuhukom," gaya ng inaakala ng marami. Ang salitang "araw" sa pagkakataong ito ay tumutukoy sa isang panahon, isang yugto sa dakilang plano ng Diyos para sa pagtubos at kaligtasan ng sangkatauhan mula sa kasalanan at kamatayan.

May iba't ibang panahon, o mga kapanahunan, sa plano ng kaligtasan ng Diyos, bago at pagkatapos ng Unang Pagparito ni Cristo. Ang mga ito ay mga panahong paghahanda kung saan pinili at inihanda ng Diyos ang mga taong makikipagtulungan kay Jesus sa huling yugto ng banal na kaayusan, ang kapanahunan ng matuwid na kaharian ng Diyos, sa ilalim ng pamumuno ni Cristo. (Jeremias 23:5; Mateo 6:10). Doon magwawakas ang plano ng Diyos sa paggising ng mga patay at sa muling pagbabalik sa kasakdalan ng buhay para sa lahat ng maniniwala at susunod sa mga batas ng kaharian ni Cristo.

Alam ni Marta ang tungkol sa huling kapanahunan, o huling araw, sa plano ng Diyos, at na ang kapatid niya, at ang lahat ng namatay, ay gigisingin mula sa pagtulog ng kamatayan. Gayunpaman, hindi alam ni Marta kung ito ang ibig sabihin ni Jesus nang sinabi niya, "Mabubuhay muli ang kapatid mo," at hindi rin direktang ipinaliwanag ni Jesus sa kaniya kung ano mismo ang kanyang agarang intensyon. Sa halip, sumagot siya, "Ako ang pagkabuhay at ang buhay: ang sumasampalataya sa akin, kahit mamatay pa, ay mabubuhay; at ang sinumang nabubuhay at sumasampalataya sa akin ay hindi kailanman mamamatay." (Juan 11:25,26). Sa pamamagitan ng pagkilala sa sarili bilang "ang pagkabuhay na mag-uli at ang buhay," ipinakita ni Jesus na siya ang magpupukaw sa lahat ng mga patay sa huling araw. Pagkatapos, sa panahon ng kaharian, ibibigay niya ang buhay na walang hanggan sa lahat ng magiging masunurin sa mga prinsipyo ng Diyos, at sa mga sa panahong iyon ay buong pusong naniwala sa kaniya.

Matapos tiyakin kay Marta ang paggising ng sangkatauhan sa muling pagkabuhay, tinanong siya ni Jesus, "Naniniwala ka ba rito?" Sumagot si Marta, "Oo, Panginoon: naniniwala ako na ikaw ang Cristo, ang Anak ng Diyos." (Juan 11:26, 27). Nauunawaan nang wasto ni Marta na ang Cristo, o ang ipinangakong Mesiyas, ay ipapadala sa mundo upang iligtas ang sangkatauhan mula sa kamatayan, at ito ay maisasakatuparan sa pamamagitan ng paggising sa lahat ng mga patay na natutulog sa kamatayan. Naniwala siya na nasa kay Jesus ang "kabuhayan at pagkabuhay."

Ginising na Lazarus

Matapos ipahayag ni Marta ang kanyang pananampalataya kay Jesus bilang ang Cristo at sa kanyang kakayahang magbigay-buhay sa mga patay, bumalik siya sa kanilang bahay at inanyayahan si Maria na sumama sa kanya upang makita si Jesus, na siya namang ginawa ni Maria. Naantig ang puso ni Jesus sa tagpong ito ng dalamhati at malaking pagkalugmok, at, kasama ng iba, siya rin ay umiyak. Pagkatapos ay hiniling niya na ipakita sa kanya ang kutkutan kung saan inilibing si Lazaro. Juan 11:28-35

Habang nakatayo sa tabi ng libingan, inutusan ni Jesus na alisin ang bato sa harap ng pasukan. Sumunod, nagprotesta si Marta. Dati niyang inamin ang pananampalataya na kayang buhayin ni Jesus ang kanyang kapatid, ngunit ngayon ay nag-alinlangan siya at sinabi kay Jesus, "Panginoon, sa oras na ito ay mabaho na siya dahil apat na araw na siyang patay." (Juan 11:39). Para kay Jesus, hindi ito mahalaga. Malapit na niyang ipakita kay Lazaro kung ano ang sa huli ay magagawa ng banal na

kapangyarihan para sa lahat ng namatay, at kung saan gumagana ang banal na kapangyarihan, hindi mahalaga kung ang isang tao ay namatay nang apat na araw o sa loob ng libu-libong taon; maaaring maibalik ang buhay. Siya na bilang kasangkapan ng Diyos ang lumikha ng buhay sa simula pa ay may higit na kakayahan na maibalik ang buhay.

Nakatayo sa harap ng bukas na kutkutan, at pagkatapos ng angkop na panalangin, sumigaw si Jesus nang malakas, "Lazaro, lumabas ka." (Juan 11:43). Kawili-wili na pansinin kung ano ang hindi sinasabi ng salaysay. Hindi nito sinasabi tungkol kay Lazaro na siya ay napunta sa langit at bumalik. Hindi napunta sa langit si Lazaro. Hindi nito sinasabi na siya ay napunta sa isang bangin ng walang hanggang pahirap at pinalaya mula sa pagdurusa. Walang bangin ng walang hanggang pahirap.

Sinasabi sa tala na nang sigawan ni Jesus, "Lazaro, lumabas ka ... ang patay ay lumabas." Si Lazaro, "ang patay," ay nagising mula sa pagtulog ng kamatayan. Nang siya ay pakawalan mula sa kanyang mga lampin, nakihalubilo at muling nakasama si Lazaro ang kanyang pamilya at mga kaibigan gaya ng dati. Bilang muling nabuhay, hindi siya isang multo o kaluluwa. Siya pa rin ang dating Lazaro. Natuwa siyang muling mabuhay, at natuwa ang kanyang pamilya na muling makapiling siya.

"Huwag Kayong Magmulala"

Noong isang pagkakataon, nang magsalita tungkol sa muling pagkabuhay ng mga patay, sinabi ni Jesus, "Huwag kayong magtaka rito, sapagkat darating ang oras na lahat ng nasa mga kutkutan ay makaririnig ng kaniyang tinig at lalabas, ang mga

gumawa ng mabuti tungo sa muling pagkabuhay ng buhay, at ang mga gumawa ng masama tungo sa muling pagkabuhay ng paghuhukom." (Juan 5:28,29). Dito ay tinitiyak sa atin na kung paanong tinawag si Lazaro mula sa libingan, gayon din ang lahat ng mga patay ay tatawagin sa panahon ng pangkalahatang pagkabuhay.

Mapapansin natin na dito ay nagsalita rin si Jesus tungkol sa dalawang pangkalahatang uri sa muling pagkabuhay—yaong mga gumawa ng mabuti, at yaong mga gumawa ng masama o nabigong gumawa ng mabuti. Ang mga gumawa ng mabuti ay tinutukoy sa talata 24 bilang ang "mga mananampalataya" ng kasalukuyang panahon. Hindi na sila darating sa hinaharap na paghuhukom, sapagkat matagumpay nilang nalalampasan ang kanilang pagsubok sa kasalukuyang buhay. Dahil sa paggawa ng "mabuti" sa pamamagitan ng paniniwala at tapat na pagsunod sa mga yapak ni Jesus, napatunayan silang karapat-dapat na tawagin mula sa kamatayan tungo sa isang muling pagkabuhay na may kinalaman sa ". Ang mga hindi napatunayang karapat-dapat ay gigisingin mula sa kamatayan at darating sa paghuhukom, sapagkat ang paggising nila ay magaganap sa loob ng libong taong araw ng paghuhukom ng mundo. Gawa 17:31; 2 Pedro 3:8; Pahayag 20:6

Ang salitang Griyego na isinaling "*hukom*" sa Juan 5:29 ay "*krisis*". Lahat ng hindi magpapatunay na karapat-dapat sa buhay ngayon ay haharap sa isang krisis kapag nagising mula sa pagtulog ng kamatayan. Siyempre, lubos silang liliwanagan tungkol sa mga isyung kasangkot. Ibibigay sa kanila ang pagkakataon, batay sa ganap na pag-unawa, na

tanggapin ang inihandang buhay para sa kanila sa pamamagitan ni Cristo at sumunod sa mga batas ng kaniyang matuwid na kaharian, na siyang mamamahala sa mga gawain ng buong sangkatauhan. Kung tatanggapin nila at susundin ito, maibabalik sila sa kaperpeksiyunan ng buhay ng tao at mamumuhay magpakailanman. Ito ang kanilang ganap na pagkabuhay na mag-uli. Kung hindi sila tatanggap at susunod, ibabalik sila sa kamatayan. Tungkol sa panahong iyon, sinabi ni Pedro na ang mga hindi sumusunod ay "lubos na puputulin" mula sa bayan. Gawawa 3:23

Ang mga mananampalataya ng kasalukuyang kapanahunan, na napatunayang karapat-dapat na mabuhay at maghari kasama ni Cristo, ay lalabas sa muling pagkabuhay para sa "kaluwalhatian at karangalan at kawalang-kamatayan." (Roma 2:7). Ang kawalang-kamatayan ay nakikita ngang hindi isang likas na katangian ng tao, kundi isang maluwalhating gantimpala na iniaalok sa mga handang magdusa at mamatay kasama ni Jesus upang sila'y mabuhay kasama niya. Bilang mga kapwa tagapagmana kasama ni Jesus sa kaniyang kaharian, ang mga ito ay magiging kapwa hukom din kasama niya sa panahon ng paghuhukom na iyon. 1 Corinto 6:2; Pahayag 3:21; 5:10

Anong masayang katuparan ng plano ng Diyos ito! Ang paghahari ng kasalanan at kamatayan na idinulot ng pagsuway ni Adan sa Eden ay hindi magtatagal magpakailanman. Lahat ng namatay sa mahabang panahong ito ng pag-iyak ay muling gigisingin at bibigyan ng indibidwal na pagkakataon na sumunod sa mga batas ng Diyos at mabuhay magpakailanman sa lupa.

Ito ay isang maluwalhating pag-asa para sa sangkatauhan, at inilatag ito nang simboliko at maganda ng propeta ng Diyos na si David. Inilalahad namin: "Sabihin ninyo sa gitna ng mga bansa, Naghahari ang Panginoon. Ang mundo ay matatag na nakatatag; hindi ito matitinag; huhusgahan niya ang mga tao nang may katuwiran. Magalak ang langit, magalak ang lupa; mag-ingay ang dagat, at ang lahat ng nasa loob nito. Magdiwang ang mga bukid, at ang lahat ng nasa mga ito; mag-awit ng kagalakan ang lahat ng punong-kahoy sa gubat. ... Siya'y darating upang husgahan ang daigdig. Huhusgahan niya ang sanlibutan nang may katuwiran at ang mga tao nang may katapatan." (Awit 96:10-13). Tunay nga, may buhay pagkatapos ng kamatayan, sapagkat sa pamamagitan ng banal na kapangyarihan ay muling mabubuhay ang mga patay. Ito ang dakilang pag-asa na iniaalok sa atin sa Salita ng Diyos.